

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی استهبان

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس (Lesson Plan)

نام درس : اصول مدیریت و کاربرد آن در مامایی	نوع درس : نظری	تعداد واحد : 2
مقطع و رشته تحصیلی فراگیران : کارشناسی مامایی	مدرس : احمدرضا درودچی	
دروس پیش نیاز : بارداری و زایمان 1و2		
نیمسال تحصیلی : اول 95-96	تاریخ شروع کلاس : 95/7/1	تاریخ پایان کلاس : 95/10/23
مشخصه درس : 125	روز و ساعت برگزاری : پنجشنبه 7:30-9	مکان برگزاری : کلاس 13
مسئول درس : احمدرضا درودچی	روز و ساعت حضور مسئول درس : سه شنبه 9 صبح تا پنجشنبه 12:30	
تاریخ امتحان پایان ترم : 95/10/30		

شرح درس : با گذرانیدن این درس دانشجویان اصول و چگونگی فرآیند مدیریت را آموخته و با کاربرد اصول آن در اداره امور آموزش و خدمات مامایی آشنا می گردند

عنوان جلسه : مفهوم مدیریت و سازمان - تاریخچه مدیریت	شماره جلسه : 1
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به مفهوم مدیریت و سازمان - تاریخچه مدیریت	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- مدیریت و سازمان را تعریف نماید	
2- مدیریت را در (تمدنهای باستانی - قرون وسطی - عصر انقلاب صنعتی) شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : مکاتب مدیریت	شماره جلسه : 2 تا 4
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به مکاتب مدیریت	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- انواع مکاتب در مدیریت را نام ببرد	
2- مکتب کلاسیک (مدیریت علمی تیلور - فایولیسیم - بوروکراسی وبر) را توضیح دهد	
3- مکتب روابط انسانی التون مایو را شرح دهد	
4- مکاتب جدید مدیریت (ماری پارکرفالت - چستر بارنارد - هربرت سایمون - نظریه سیستمها - تئوری اقتضاء - مدیریت ژاپنی) را توضیح دهد	

روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ

حیطه یادگیری : شناختی

شماره جلسه : 5

عنوان جلسه : برنامه ریزی

هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به برنامه ریزی و اهمیت آن - اصول برنامه ریزی - سطوح برنامه ریزی - انواع برنامه - ویژگیهای یک برنامه ریزی خوب - مراحل برنامه ریزی - مدیریت بر مبنای هدف و مراحل آن

اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :

- 1- برنامه ریزی را تعریف نماید و ویژگیهای تعاریف برنامه ریزی را بیان نماید
- 2- اهمیت برنامه ریزی را شرح دهد
- 3- اصول برنامه ریزی را توضیح دهد
- 4- سطوح برنامه ریزی را شرح دهد (استراتژیک - تاکتیکی - عملیاتی)
- 4- انواع برنامه (مقاصد - هدفها - استراتژی - خط مشی - روشهای انجام کار - مقررات و آئین نامه ها - طرحها - بودجه ها) را توضیح دهد
- 5- ویژگیهای یک برنامه ریزی خوب را شرح دهد
- 4- مراحل برنامه ریزی را نام ببرد و توضیح دهد
- 7- مدیریت بر مبنای هدف را تعریف نماید و مراحل آن را شرح دهد

روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ

حیطه یادگیری : شناختی

شماره جلسه : 6

عنوان جلسه : سازماندهی

هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به سازماندهی - نمودار سازمانی - حیطه نظارت - مبانی تقسیم کار و طبقه بندی وظایف - تفویض اختیار و عدم تمرکز - اصول تفویض اختیار - مزایا و موانع تفویض اختیار - انواع قدرت - صف و ستاد - انواع ستاد - مزایا و محدودیتهای ستاد - راههای ثمربخش کردن فعالیتهای ستادی

اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :

- 1- سازماندهی را تعریف نماید
- 3- نمودار سازمانی را تعریف نماید و مزایا و محدودیتهای آن را نام ببرد
- 4- حیطه نظارت را تعریف نماید و عوامل مؤثر در تعیین آن را شرح دهد
- 5- مبانی تقسیم کار و طبقه بندی وظایف را نام ببرد و هر یک را توضیح دهد
- 6- تفویض اختیار و عدم تمرکز را تعریف نماید
- 7- اصول تفویض اختیار را نام ببرد و شرح دهد
- 8- مزایا و موانع تفویض اختیار را شرح دهد
- 9- راههای غلبه بر موانع تفویض اختیار را شرح دهد
- 10- انواع قدرت را نام ببرد
- 11- صف و ستاد را تعریف نماید
- 12- انواع ستاد را شرح دهد
- 13- مزایا و محدودیتهای ستاد را شرح دهد
- 14- راههای ثمربخش کردن فعالیتهای ستادی را توضیح دهد

روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ

حیطه یادگیری : شناختی

شماره جلسه : 7

عنوان جلسه : کارگزینی و مدیریت منابع انسانی

هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به کارگزینی و اهمیت آن - مراحل فرآیند انتخاب - روشهای پیش بینی عرضه و تقاضای نیروی انسانی - انواع مراقبت - انواع بیماران - فرمول محاسبه پرسنل پرستاری مورد نیاز - روشهای تقسیم وظایف در پرستاری
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :   1- کارگزینی را تعریف و اهمیت آن را بیان نماید   2- مراحل فرآیند انتخاب را ذکر نماید   3- روشهای پیش بینی عرضه و تقاضای نیروی انسانی را شرح دهد   4- انواع مراقبت را شرح دهد   5- انواع بیماران را شرح دهد   6- فرمول محاسبه پرسنل پرستاری مورد نیاز را بنویسد و یک مثال بزند   7- روشهای تقسیم وظایف در پرستاری را شرح دهد
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ
حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : تصمیم گیری	شماره جلسه : 8
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به تصمیم گیری و خصوصیات تصمیم - مزایا و معایب تصمیم گیری گروهی - مهارتهای حل مسأله - اصطلاحات در ارتباط با خلاقیت - عوامل مؤثر در تصمیم گیری مدیران - انواع تصمیمیات - مدل‌های تصمیم گیری - ارزیابی اهمیت یک تصمیم	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند : 1- تصمیم گیری را تعریف نماید و خصوصیات تصمیم را شرح دهد 2- مراحل تصمیم گیری را شرح دهد 3- مزایا و معایب تصمیم گیری گروهی را شرح دهد 4- مهارتهای حل مسأله را توضیح دهد 5- اصطلاحات در ارتباط با خلاقیت را شرح دهد 6- عوامل مؤثر در تصمیم گیری مدیران را نام ببرد و توضیح دهد 7- انواع تصمیمیات را نام ببرد و توضیح دهد 8- مدل‌های تصمیم گیری را شرح دهد 9- ارزیابی اهمیت یک تصمیم را توضیح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : هماهنگی	شماره جلسه : 9
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به هماهنگی - انواع وابستگی و ارتباط - موارد استفاده از هماهنگی - مشکلات ایجاد هماهنگی - انواع تفاوت در نگرش افراد و سازمانها - راههای ایجاد هماهنگی - روشهای اثر بخش کردن هماهنگی	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند : 1- هماهنگی را تعریف نماید 2- انواع وابستگی و ارتباط را شرح دهد 3- موارد استفاده از هماهنگی را شرح دهد 4- مشکلات ایجاد هماهنگی را شرح دهد 5- انواع تفاوت در نگرش افراد و سازمانها را توضیح دهد 6- راههای ایجاد هماهنگی را توضیح دهد	

7- روشهای اثر بخش کردن هماهنگی را شرح دهد
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ
حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : بودجه بندی	شماره جلسه : 10
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به بودجه - مراحل بودجه بندی - اصطلاحات رایج در بودجه	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- بودجه را تعریف نماید	
2- مراحل بودجه بندی را توضیح دهد	
3- اصطلاحات رایج در بودجه را شرح دهد (بودجه جاری - بودجه عملیاتی - بودجه مبتنی بر صفر - بودجه استقراری - بودجه انعطاف پذیر و ...	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : رهبری	شماره جلسه : 11
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به رهبری و تفاوت آن با مدیریت - نظریه ویژگیهای ذاتی رهبر - مهارتهای رهبری - مبانی قدرت رهبر - تئوری x, y - شیوه های رهبری - نظریه شبکه مدیریت - نظریه پیوستگی - نظریه اقتضایی - نظریه سیکل زندگی	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- رهبری را تعریف نماید و تفاوت آن را با مدیریت شرح دهد	
2- نظریه ویژگیهای ذاتی رهبر را شرح دهد و معایب آن را توضیح دهد	
3- مهارتهای رهبری را شرح دهد (فنی - انسانی - ادراکی)	
4- مبانی قدرت رهبر را توضیح دهد	
5- تئوری x, y را شرح دهد	
6- شیوه های رهبری را توضیح دهد	
7- نظریه شبکه مدیریت را شرح دهد	
8- نظریه پیوستگی را شرح دهد	
9- نظریه اقتضایی را شرح دهد	
10- نظریه سیکل زندگی را توضیح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : انگیزش	شماره جلسه : 12
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به انگیزش و اجزای آن - انگیزش در مکاتب مختلف - تئوری سلسله مراتب نیازها - تئوری انگیزش و ابقاء - تئوری کسب موفقیت - تئوری ارگ - تئوری انتظار - تئوری برابری - تئوری مبتنی بر هدف - تئوری اسناد - تئوری تقویت مثبت و منفی - تئوری تنبیه - تئوری خاموش سازی - کاربرد انگیزش در سازمانها	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- انگیزش را تعریف نماید و اجزای آن را شرح دهد	
2- انگیزش در مکاتب مختلف را توضیح دهد	
3- تئوری سلسله مراتب نیازها را شرح دهد	

4- تئوری انگیزش و ابقاء را شرح دهد
4- تئوری کسب موفقیت را توضیح دهد
5- تئوری ارگ را شرح دهد
6- تئوری انتظار را شرح دهد
7- تئوری برابری را شرح دهد
8- تئوری مبتنی بر هدف را شرح دهد
9- تئوری اسناد را توضیح دهد
10- تئوری تقویت مثبت و منفی را شرح دهد
11- تئوری تنبیه را شرح دهد
12- تئوری خاموش سازی را شرح دهد
13- کاربرد انگیزش در سازمانها را توضیح دهد
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ
حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : ارتباطات	شماره جلسه : 13
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به ارتباطات و علل اهمیت آن - اجرای فرایند ارتباط - جریان ارتباطات در سازمان - انواع شبکه ارتباطات رسمی و غیر رسمی در سازمان - انواع ارتباطات (کتبی - شفاهی - غیرکلامی) - رهنمودهای ارتباط خوب - موانع ارتباطات	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- ارتباطات را تعریف نماید و علل اهمیت ارتباط را بیان نماید	
2- اجرای فرایند ارتباط را نام ببرد و توضیح دهد	
3- جریان ارتباطات در سازمان را شرح دهد	
4- انواع شبکه ارتباطات رسمی در سازمان را شرح دهد (ستاره ای - Y - زنجیره ای - دایره ای - همه جانبه)	
5- انواع شبکه ارتباطات غیررسمی در سازمان را شرح دهد (یک نفر به همه - رشته ای - تصادفی - خوشه ای)	
6- انواع ارتباطات (کتبی - شفاهی - غیرکلامی) را شرح دهد	
7- رهنمودهای ارتباط خوب را توضیح دهد	
8- موانع ارتباطات را شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : نظارت و کنترل	شماره جلسه : 14
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به نظارت و کنترل - فرآیند کنترل - انواع کنترل - مفهوم رفتاری کنترل - ویژگیهای لازم برای کنترل - فنون کنترل	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- نظارت و کنترل را تعریف نماید	
2- فرایند کنترل را شرح دهد	
3- انواع کنترل را شرح دهد	
4- مفهوم رفتاری کنترل را شرح دهد	
5- ویژگیهای لازم برای کنترل را توضیح دهد	
6- فنون کنترل را شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : مدیریت اسلامی	شماره جلسه : 15
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به مدیریت در اسلام و کاربرد ارزشهای اسلامی در مدیریت	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- مفهوم مدیریت اسلامی را شرح دهد	
2- کاربرد اخلاق و ارزشهای اسلامی را در مدیریت بیان نماید	
2- حداقل 5 آیه از قرآن را درباره مدیریت بیان نماید و آن را شرح دهد	
3- حداقل 5 حدیث درباره مدیریت را بیان نماید و آن را شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : گزارش نویسی	شماره جلسه : 16 و 17
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به گزارش نویسی و ثبت در پرونده	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- اصول گزارش نویسی را شرح دهد	
2- حداقل یک گزارش کامل از یک بیمار را بنویسد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

وسایل کمک آموزشی : لپ تاپ - ویدئو پروژکتور

نحوه ارزشیابی دانشجو :	حضور مستمر در کلاس	2 نمره
	آزمون میان ترم	8 نمره
	آزمون پایان ترم	10 نمره

نوع سؤالات امتحانی : چهار گزینه ای

وظایف دانشجو : حضور مستمر توأم با توجه در کلاس - حضور به موقع در کلاس - عدم استفاده از تلفن همراه در کلاس - شرکت در آزمون میان ترم و پایان ترم در موعد مقرر - رعایت شئون اخلاقی و احترام به استاد - عدم خروج از کلاس در حین درس

منابع :

1- سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل - مهدی ایران نژاد پاریزی انتشارات مؤسسه عالی بانکداری ایران - 1385

2- اصول مدیریت خدمات پرستاری - ایروان مسعودی اصل - انتشارات جامعه نگر - 1389

3- مدیریت پرستاری و مامایی - محبوبه یعقوبیان - انتشارات بشری - 1387

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی استهبان

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح دوره (Course Plan)

نام درس : اصول مدیریت و کاربرد آن در مامایی	نوع درس : نظری	تعداد واحد : 2
مقطع و رشته تحصیلی فراگیران : کارشناسی مامایی	مدرس : احمدرضا درودچی	
دروس پیش نیاز : بارداری و زایمان 1 و 2		
نیمسال تحصیلی : اول 95-97	تاریخ شروع کلاس : 95/7/1	تاریخ پایان کلاس : 95/10/23
مشخصه درس : 125 روز و ساعت برگزاری : پنجشنبه 7:30-9	مکان برگزاری : کلاس 13	
مسئول درس : احمدرضا درودچی	روز و ساعت حضور مسئول درس : سه شنبه 9 صبح تا پنجشنبه 12:30	
تاریخ امتحان پایان ترم : 95/10/30		

شرح درس : با گذرانیدن این درس دانشجویان اصول و چگونگی فرآیند مدیریت را آموخته و با کاربرد اصول آن در اداره امور آموزشی و خدمات مامایی آشنا می گردند

اهداف کلی : شناخت مفهوم ، تاریخچه و مکاتب مدیریت - آشنایی با وظایف مدیر - آشنایی با روش گزارش نویسی

اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند

1- مدیریت را تعریف نماید و تاریخچه آن را شرح دهد

2- مکاتب مدیریت را توضیح دهد

3- وظایف مدیر را نام ببرد و هر کدام را به اختصار شرح دهد

4- یک گزارش کامل از یکی از بیماران بخش را بنویسد

روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی : لپ تاپ - ویدئو پروژکتور

نحوه ارزشیابی دانشجو :	حضور در کلاس	2 نمره
	آزمون میان ترم	8 نمره
	آزمون پایان ترم	10 نمره

نوع سؤالات امتحانی : چهار گزینه ای

وظایف دانشجو : حضور مستمر توأم با توجه در کلاس - حضور به موقع در کلاس - عدم استقاده از تلفن همراه در کلاس - شرکت در آزمون میان ترم و پایان ترم در موعد مقرر - رعایت شئون اخلاقی و احترام به استاد - عدم خروج از کلاس در حین درس

منابع :

1- سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل - مهدی ایران نژاد پاریزی انتشارات مؤسسه عالی بانکداری ایران - 1385

2- اصول مدیریت خدمات پرستاری - ایروان مسعودی اصل - انتشارات جامعه نگر - 1389

3- مدیریت پرستاری و مامایی - محبوبه یعقوبیان - انتشارات بشری - 1387

تفویم درس :

جلسه	عنوان	مدرس
1	مفهوم مدیریت و سازمان - تاریخچه مدیریت	احمد رضا دروچی
2	مکاتب مدیریت	=
3	مکاتب مدیریت	=
4	مکاتب مدیریت	=
5	برنامه ریزی	=
6	سازماندهی	=
7	کارگزینی و مدیریت منابع انسانی	=
8	تصمیم گیری	=
9	هماهنگی	=
10	بودجه بندی	=
11	رهبری	=
12	انگیزش	=
13	ارتباطات	=
14	نظارت و کنترل	=
15	مدیریت اسلامی	=
16	گزارش نویسی	=
17	گزارش نویسی	=

